No. 1787 Zaterdag 30 Maart 1918. 35ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4. Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Paschen.

Wederom viert de Christenwereld het Paaschfeest, de herinnering aan de Verrijzenis van onzen Zaligmaker. Zij schudt het droeve rouwkleed af, waarmede zij zich gedurende den Vastentijd heeft omhangen en tooit zich in een nieuw gewaad vol jeugdige, kinderlijke blijheid. De treurzang is verstomd en een vreugdelied vol heldere tonen weerklinkt door de christenscharen, een gezang doorstroomt de zielen van hen, die den Christus hun hoofd en leider noemen.

Vandaag immers is het hun feestdag: Christus is verrezen! Hij, het volle Leven, heeft getriompheerd over den dood en diens macht, Hij heeft getoond te staan buiten de grenzen van diens rijk en gespot met de vermeende overwinning op den God-Mensch. Want nauwelijks had de dood zijn kille hand gelegd op het hoofd van den gestorven Christus of met een forschen slag werd die arm teruggestooten en aldus door den verwekker van alle leven het recht betwist op zijn Persoon. Uit eigen kracht stond Hij op uit het graf, aan de levende menschheid dier dagen, aan alle volgende eeuwen het bewijs leverend van Zijn Goddelijke kracht. Door daden staafde Hij zijn gesproken machtwoord: „Gelijk Jonas drie dagen en drie nachten in den buik van het zeemonster is geweest, zóó zal ook de Menschenzoon drie dagen en drie nachten in het hart der aarde verblijven." (Mth. 12, 40).

Treffend beeldt de sequentie van Paschen dezen strijd van wereldhistorisch gebeuren uit:

„Leven en dood streden een wonderbaren tweekamp: de gestorven Heerscher des Levens heerscht in leven."

In deze overwinningsdaad ligt voor ons, christenen, een blijde hoop. Want al worden wij eenmaal overdekt met den mantel, dien de dood over ons koude lichaam zal uitspreiden, — die heerschappij is niet van blijvenden aard. De verlossing, die Christus ons gebracht heeft, opent ons het vooruitzicht op een eeuwig leven, dat al zijn volgelingen kunnen verdienen door trouwe navolging der Goddelijke geboden, door kloeke daden van christelijke deugd.

Een droeve gewaarwording maakt zich van ons meester, wanneer wij het blijde Paaschfeest beschouwen in het licht van de geschiedenis onzer dagen. Op de slagvelden van Europa is de dood sinds jaren heer en meester, — ja, het heeft er den schijn van, alsof van zijn koninklijken scepter een kracht uitgaat, die alle volkeren bedwingt en verlamt, die hen den heerschenden toestand als de eenig–deugende orde van zaken doet beschouwen. Het leven heeft geen waarde meer dan alleen om leven te vernietigen en bij duizenden tegelijk worden de kerngezonde jongelingen als een molochsoffer door den dood opgeëischt juist op den leeftijd, waarin zij nieuw, frisch leven om zich heen konden doen opbloeien.

Zóó legt hij de bijl aan den wortel en treft hij het leven in zijn oorsprong. En de dood lacht om het zwaardrukkende lijden, waaronder de wereld gebukt gaat; hij spot met de tranen van echtgenooten, moeders en zusters, met het nauw te dragen leed van weduwen en weezen: het is immers zijn taak, het levensgeluk, dat hij op zijn weg aantreft, te verwoesten.

Mochten eens de volkeren en hun regeeringen de dwaze gedachte laten varen, dat in de verplettering hunner medebroeders het geluk der overwinning schuilt; mocht de christelijke gedachte over de waarde van het leven hen doordringen, dan zouden zij spoedig het eerste woord van Christus na Zijn opstanding als ook tot hen gericht opvatten: „Vrede zij u!"

Dat daarom het zonnelicht van den Verrijzenismorgen alle menschen bestrale met Zijn weldadigen glans, opdat zij in de schittering daarvan den verrezen Christus mogen aanschouwen, Die hen aanspoort een nieuw leven te beginnen, dat een afspiegeling is van Zijn voorbeeld op aarde, dat de veiligste waarborg is eenmaal te mogen deelen in Zijn glorievolle opstanding.

De Nieuwe Begrooting voor 1919.

Art. 105a. Bezoldiging van een hulp-scheikundige. Deze hulp–scheikundige, die in den loop van het jaar 1917 op eene toelage van f 1000 's jaars moest worden aangesteld, diende een verzoek om verhooging in. Naar aanleiding hiervan komt het gewenscht en billijk voor hem te plaatsen in de klasse van f 1400 tot f 1600.

Art. 107. Kosten van ontsmettingen. Onder de werkzaamheden van den openbaren gezondheidsdienst behoort ook het ontsmetten van woningen, enz. waarin besmettelijke ziekten geheerscht hebben. Het komt voor, dat voorloopig f 500 daarvoor voldoende zal zijn.

Art. 109. Arbeidsloonen en andere uitgaven voor den reinigingsdienst. (Aruba) Deze post wordt met f 465 verhoogd. Het bedrag van f 200 strekt nauwelijks om de straten en pleinen in de Oranjestad 2 maal per jaar schoon te maken, hetgeen — het behoeft geen betoog — volstrekt niet voldoende is. Daarom laat de reinheid van de straten, en vooral van de kleine stegen soms veel te wenschen over.

Voorgesteld wordt een vaste reinigingsdienst in te voeren. Voor 1919 worden de uitgaven geraamd op f 665 verdeeld als volgt:

arbeidsloonen	f 240.
aankoop van een kar, van gereedschappen en van andere benoodigdheden	300.
huur van een ezel, onderhoud van de kar en andere uitgaven	125.
	f 665.

Art. 110. Toelage aan een onderopzichter bij den keuringsdienst. Voor den keuringsdienst zal een afzonderlijke opzichter noodig zijn, die eenige kennis zal moeten hebben van keuring van levensmiddelen, enz., terwijl hij ook bij den reinigingsdienst werk zal kunnen verrichten. Voorgesteld wordt hem een vaste toelage van f 800 toe te kennen.

Art. 111. Kosten van aankoop van monsters, enz. ten behoeve van den keuringsdienst. Voor het aankoopen van monsters melk, meel, brood, verduurzaamde levensmiddelen, enz is het noodig over een bedrag te kunnen beschikken tot het betalen daarvan, indien de leverancier dat verlangt, f 250 zal daarvoor wel voldoende zijn.

Art. 114 b. Vergoeding voor verpleging van onvermogenden daaronder begrepen de gevangenen (St. Martin). Naar aanleiding van een daartoe strekkend verzoek van de Directie van het St. Rose–gasthuis op St. Martin, moest de vergoeding voor verpleging van in dat gasthuis opgenomen onvermogenden met f 0,15 per dag en per persoon worden verhoogd en gesteld op f 0,50 evenals dit geschied is op Curaçao voor verpleging van in het St. Elisabeth's–gasthuis opgenomen onvermogenden, enz. De gezaghebber begroot de uitgaven voor 1919 op een bedrag van f 1000.

Art. 121. Bijdrage aan de vereeniging „Het Groene Kruis". Naar aanleiding van een daartoe strekkend verzoek van de Vereeniging „Het Groene Kruis" wordt voorgesteld de bijdrage aan die vereeniging te verhoogen met f 500 om haar in de gelegenheid te stellen uitgaven te doen, die niet langer kunnen worden uitgesteld, te weten:

verhooging van de salarissen van de aan die vereeniging verbonden verpleegsters en aanvulling van den magazijnvoorraad der vereeniging.

Ook de leden der vereeniging hebben voor dat doel hunne bijdragen verhoogd.

Art. 122. Bijdrage aan de Curaçaosche Vereeniging ter bestrijding en voorkoming van geslachtsziekten. Door de Curaçaosche Vereeniging ter bestrijding en voorkoming van geslachtsziekten is het verzoek gedaan om een jaarlijksche bijdrage van f 5000 te mogen erlangen ten einde haar in de gelegenheid te stellen in de toekomst het werk te verrichten dat zij zich voorstelt te doen. Dit vrij hooge bedrag is noodig, wil de Vereeniging vooral ook de sociale gedeelten van het gestelde programma verwezenlijken. Zoo zal zij, onder meer, waarschijnlijk voor de volgende uitgaven komen te staan.

a. Tijdelijke verzorging en huisvesting van minderjarige meisjes, afkomstig van de buitendistricten en van de eilanden der kolonie, die gevaar loopen tot een onzedelijk leven te vervallen;

b. Het vervaardigen en uitgeven van een uitvoerig woningrapport, waarvoor allerlei onkosten zullen moeten worden gemaakt en drukwerk zal moeten worden uitgegeven;

c. Het uitgeven van propagandageschriften, spreuken en plaatwerken van wege de Vereeniging; en

d. Het oprichten van een zeemanshuis, waarvoor lokaal, inrichting, bediening, ens. benoodigd zullen zijn.

Daar de geldmiddelen der vereeniging tot nu toe alleen bestaan uit de bijdragen der leden, welke middelen ten eene male ontoereikend zijn om de vereeniging aan haar nuttig doel te doen beantwoorden, wordt het voorgesteld krediet aangevraagd.

Art. 123b. Toelage aan een opzichter méér bij openbare werken. Voor de uitvoering van de vele werken en voor het opmaken van een plan voor eene rioleering voor Willemstad is het noodig, dat over meer technische krachten kan worden beschikt. Daarom wordt een krediet aangevraagd voor de bezoldiging van een opzichter meer. Het bedrag van zijne bezoldiging wordt gesteld op f 2700 's jaars, gelijk aan die van zijn ambtgenoot, aan wien, gerekend te zijn ingegaan 1o. Januari 1917 eene verhooging van f 300 's jaars werd toegekend.

Art. 128. Het herstellen en verzwaren van de brug over het Rifwater. De meeste van de ijzeren langsliggers van deze brug zijn doorgeroest en verkeeren in een slechten toestand, terwijl de liggers I. N. P. No. 20 voor overspanningen van 8 M. en een onderlingen afstand van 0,80 M. voor een brug met auto–verkeer veel te licht zijn.

Alle liggers moeten worden vervangen door balkijzers I. N. P. No. 25, terwijl de overige ijzerwerken moeten worden geverfd en een gedeelte van het houten rijdek moet worden vernieuwd.

b. Het aanbrengen en vernieuwen van eene verharding in de Bargestraat en de Werfstraat, zoomede het verbeteren van de afwatering van deze straten. Hoewel het de bedoeling was, om op deze begrooting den tweeden termijn voor de verbetering van den Roodeweg en den weg naar Plantersrust aan te vragen, wil het beter voorkomen om eerst de Bargestraat te verharden en de Werfstraat te verbeteren en de verbetering van den weg naar Plantersrust een jaar uit te stellen. De Bargestraat en de Werfstraat toch verkeeren in een zeer slechten toestand en liggen dichter in de kom van de stad.

c. Het verrichten van buitengewone herstellingen aan de Handelskade. De primitieve kademuur langs de Handelskade verkeert in een zeer slechten toestand. Op verschillende plaatsen is de kademuur belangrijk vooruit gekomen, terwijl in de steenstapeling, waaruit de kademuur bestaat, gaten voorkomen van meer dan een meter diepte.

Bij wijze van proef zal eene lengte van 12 M. worden verbeterd door het slaan van een zwaren damwand vóór den kademuur en de ruimte daartusschen op te vullen met beton.

Blijkt deze verbetering afdoende te zijn, dan zou later de geheele kademuur onderhanden genomen kunnen worden, waarvoor dan eventueel afkomend damhout van tijdelijke werken gebezigd zou kunnen worden, hetgeen eene belangrijke besparing in de kosten zou geven.

d. Het oververven van de landsgebouwen, in hoofdzaak het gezaghebbershuis, de landskantoren, het houtwerk van de drie vuurtorens met wachterswoningen en van het tolhuis op den steiger (Aruba.)

Het is dringend noodig deze gebouwen over te verven. Met het oog op de hooge prijzen der benoodigdheden wordt daarvoor een bedrag van f 900 aangevraagd.

e. Buitengewone herstelling van den weg naar Mira-la-Mar en Calabass (Aruba). Deze weg, door de vroegere Goud Maatschappij aangelegd en aangehouden, is thans in een zeer slechten staat en voor rij– en voertuigen vrijwel onbruikbaar. Daar de tegenwoordige Goud Maatschappij thans niet meer bij machte is desen weg te blijven onderhouden en hij voor het verkeer toch noodig is, wordt een post voor dat werk voorgesteld, daar de kosten toch onmogelijk gevonden kunnen worden uit den post voor gewoon onderhoud van wegen en straten. Het is een buitengewoon werk, doch eenmaal de herstelling degelijk uitgevoerd, is de weg verder met betrekkelijk weinig kosten te onderhouden.

f. Buitengewone herstelling aan den bergweg van het district Beneden Prinsen Kwartier (St. Martin). De buitengewone herstelling van dezen bergweg is dringend noodsakelijk. De weg verergert elk jaar en gewone herstellingen helpen slechts zeer korten tijd.

g. Verbetering der bergwegen of gedeelten daarvan leidende naar Oranjestad en naar Oranjebaai (St. Eustatius). De herstelling van deze wegen wordt, in het belang van den landbouw en voor den waterafvoer noodsakelijk geacht.

h. Het verven van het dak van het gebouw der openbare school te Windwardside en het oververven van andere landsgebouwen (Saba.)

Het dak van het gebouw der openbare school te Windwardside, dat in 1913 hersteld werd, staat sedert ongeverfd. Het is hoog noodig, dat dit dak zoo spoedig mogelijk wordt geverfd, ter voorkoming van verrotting van het houtwerk.

Ook andere landsgebouwen moeten noodsakelijk worden overgeverfd.

Art. 129a. Rioleering van de privaten in de gouvernementskantoren, scholen, en woningen en voorziening van deze gebouwen van closets, enz. met waterspoeling.

Deze post kwam, te zamen met de benoodigde gelden voor de verbetering van de daken en houtwerken van de officierswoningen, voor op de begrooting voor 1917, doch de werken konden wegens de abnormale tijdsomstandigheden niet worden uitgevoerd. Voor de rioleering wordt voor 1919 weder een krediet aangevraagd. Met het oog op heerschenden woningnood wordt het niet raadzaam geacht de verbetering aan officierswoningen alsnog ter hand te nemen.

b. Bouw van twee ziekenbarakken op Mundo Nobo en het inrichten van de oude hospitalen ter plaatse tot observatie–inrichting voor den quarantaine–dienst (tweede termijn).

Het ligt in het voornemen om de quarantaine–inrichtingen van de haven van Curaçao met de eischen des tijds in overeenstemming te brengen.

Onder de werken, die daartoe noodig zijn, behooren de bouw van twee ziekenbarakken op Mundo Nobo en het inrichten van de oude hospitalen ter plaatse tot observatie–inrichting voor den quarantaine–dienst.

Vermits het te bezwarend wordt geoordeeld het voor deze werken noodig geachte krediet, waarvan de totale som, uit gebrek aan de noodige gegevens nog niet kan worden opgegeven, op één dienstjaar te doen drukken, heeft Z. E. de Minister van Koloniën op de definitieve begrooting voor het dienstjaar 1918 voor den bouw van twee ziekenbarakken op Mundo Nobo een bedrag van f 40.000, als eerste termijn aangevraagd en wordt hierbij de tweede termijn, ten bedrage van f 40,000, uitgetrokken.

c. Het wegnemen van de glasscherven op en het bijwerken van de ringmuren van landsgebouwen en eigendommen. Bij art. 33 van de Algemeene-Politiekeur is het verboden holle voorwerpen, waarin of waartusschen hemelwater zich kan verzamelen, op of tegen hekken, palen, afsluitingen en perceelen te bevestigen of bevestigd te hebben.

De voorgestelde werken zijn een uitvloeisel hiervan.

d. Het bouwen van lijkenhuizen op de algemeene Begraafplaats en het Militair Kerkhof. Bij art. 22 van de ontwerp-Begrafenis–verordening is voorgeschreven, dat op elke nieuwe begraafplaats vóór het in het gebruik stellen, en op elke bestaande begraafplaats uiterlijk binnen een jaar na het inwerkingtreden der verordening, een lokaal ingericht moet worden voor tijdelijke bewaring van lijken.

e. Het inrichten van drie bogen in den batterijmuur van het Waterfort tot regenbak. De regenbakken in den batterijmuur zijn in verhouding tot den regenvang van de batterijmuren veel te klein. Door inrichting van een regenbak van ongeveer 200 M³. kan hierin verbetering worden gebracht.

f. Aankoop van een steenbreker met reservedeelen. Voor het aanleggen van de macadam–wegen kan de benoodigde steenslag niet in voldoende hoeveelheid door de gedetineerden worden gebikt.

Hiervoor werklieden in dienst nemen zou, wegens den tegenwoordigen hoogen loonstandaard, al te kostbaar zijn.

Een proef heeft bewezen, dat, hoewel de koraalsteentjes, die in groote hoeveelheid op de kust gevonden worden, voor minder druk bereden steenslag–wegen zeer goed bruikbaar zijn, deze voor de hoofdwegen in de kom van de stad, niet het geschikte materiaal zijn.

Daarom wordt voorgesteld om een steenbreker aan te schaffen, die door de stoomwals zal kunnen worden gedreven.

g. Verplaatsing van den post voor draadlooze telegrafie naar het fort Zoutman (Aruba). De ambtenaren ondervinden veel hinder van de werkzaamheden van den post voor draadlooze telegrafie, die thans in de kantoorgebouwen is ondergebracht, terwijl ook het personeel van den post zeer dikwijls gestoord wordt door straatgeluiden. Daarom wordt verplaatsing naar het fort Zoutman, dat afgelegen is, voorgesteld.

h. Het bouwen van twee nieuwe lokalen bij het gebouw der openbare school te Oranjestad, met gelijktijdige herstelling van het dak van het hoofdgebouw en verbetering der privaten (Aruba). De herstelling van het dak van het schoolgebouw moest wegens gebrek aan werkkrachten in 1917 worden uitgesteld. Vermits het waarschijnlijk is, dat er bij het lager onderwijs volgklassen zullen worden gevoegd, wordt eene vergrooting van het schoolgebouw noodig geacht.

De privaten zijn hoogst primitief en verbetering daarvan is dringend noodig. De kosten van deze werken worden op f 4 000 geraamd.

i. Het bouwen van een privaat bij de landskantoren (Aruba). Deze post was reeds voor 1917 toegestaan, doch het werk kon, uit gebrek aan geschikte werkkrachten niet worden uitgevoerd. De post wordt voor 1919 opnieuw voorgesteld, evenwel met eene verhooging van het krediet, welke noodig is tengevolge van verhooging van den loonstandaard en van de prijzen van materialen.

j. Het bouwen op den gouvernementssteiger van een kantoor voor den loods- en quarantaine-dienst (Aruba). Zie vorige toelichting.

k. Vernieuwing van de kettingen der boeien in de Paardenbaai en vervanging van drie der stalen torpedo-boeien door houten boeien. (Aruba). Al de kettingen moeten noodzakelijk in 1919 worden vernieuwd en ook de 3 torpedo-boeien moesten reeds meermalen belangrijke herstellingen ondergaan. Het ijzer roest zeer snel weg in het zeewater. Daar deze boeien tegen 1919 door anderen zullen moeten worden vervangen en er geen torpedo's meer voorhanden zijn, wordt voorgesteld ze door houten boeien te vervangen, die, met koper gevoerd, het beter in het zeewater zullen uithouden en waarschijnlijk minder aan onderhoud kosten. De kosten worden geraamd op f 600 voor de houten boeien en op f 200 voor de nieuwe kettingen.

l. Verlenging van den gouvernementssteiger op de reede van Kralendijk (Bonaire). Deze post kwam voor op de begrooting voor 1915, doch werd wegens de abnormale tijdsomstandigheden weder afgevoerd.

Thans wordt voor bedoelden post weder een krediet aangevraagd, dat, in verband met den hoogen loonstandaard en de stijging der prijzen van materialen en benoodigdheden, instede van op f 7200, op f 13000 moet worden gesteld.

m. Het aanschaffen van een boei (Bonaire). De in 1913 gelegde ijzeren boei is lek geworden en zal hoogstens nog een jaar gebruikt kunnen worden. Er wordt daarom, ter vervanging daarvan een krediet van f 1700 aangevraagd voor het aanschaffen van een nieuwe boei. De oude zal dan kunnen worden gebruikt als reserve-boei, die ook dringend noodig is.

n. Bouw van een brug ter verbinding van het eilandje Simpsonsbaai met den vasten wal van het Nederlandsch gedeelte van St. Martin. Deze post kwam voor op de begrooting voor 1917, doch het werk kon, wegens de abnormale tijdsomstandigheden, niet worden uitgevoerd.

Thans wordt voor bedoelden post weder een krediet aangevraagd, dat, in verband met den hoogen loonstandaard en de stijging der prijzen van materialen en benoodigdheden, instede van op f 5000, op f 19000 moet worden gesteld.

o. Verlenging van den steiger en het aanbrengen van 2 paar davids en een lichte handhijschkraan daarop. (St Eustatius). Deze post kwam voor op de begrooting voor 1915, doch het werk kon, wegens de abnormale tijdsomstandigheden niet worden uitgevoerd.

Aangezien de wenschelijkheid van een grootere verlenging wordt betoogd, doch een nader onderzoek nog niet is ingesteld, wordt deze post pro memorie geraamd.

p. Het aanbrengen van waterclosets met waschgelegenheid ten behoeve van de openbare school (St. Eustatius). Het houten privaat bij de openbare school verkeert in zeer slechten toestand. Voorgesteld wordt, in de plaats daarvan, closets met waterspoeling aan te brengen in een geheel steenen bijgebouw op het erf van de school, welk bijgebouw zich in de onmiddellijke nabijheid van Taylor's put bevindt. In dit gebouw, dat uit twee vertrekken bestaat, zal ook eene waschgelegenheid ten behoeve van de leerlingen van de school worden ingericht.

q. Oevervoorziening van het afvoerkanaal om de Noord van Oranjestad ter bescherming van de plaats en van het Klif (St. Eustatius). In verband met de wegenverbetering dient tevens herhaling van doorbraak voorkomen te worden door het aanbrengen van de noodige muurbekleeding op de zwakke plaatsen van den kanaaloever.

Art. 130 a. en b. Onderhoud van de baggertoestellen en van vaartuigen. Arbeidsloonen, materialen en steenkolen voor de baggertoestellen met bijbehoorende onderlossers. De in de laatste jaren uitgetrokken bedragen van onderscheidenlijk f 1100 en f 4600 zijn niet voldoende voor het op diepte houden van den havenmond na de verbeteringswerken.

In 1917 werd aan den oostkant ongeveer 2000 M³ meer gebaggerd dan uit profiel verwijderd werd. Deze hoeveelheid moet als aanslibbing en verzanding aangemerkt worden. De kosten van verwijdering van deze aanslibbing op f 4 per M³. stellende, komt men tot f 8,000, terwijl zeker f 4,000 voor onderhoud der baggertoestellen en onderlossers noodig zal zijn.

d. Verrichten van peilingen in de St. Annabaai en het bevaarbare gedeelte van het Schottegat. Het wordt noodig geoordeeld, dat de haven van Willemstad geregeld wordt opgepeild.

Art. 131. Voortzetting van de verbetering van de haven van Curaçao. Zooals bij de memorie van toelichting op het ontwerp-verordening tot aanvulling van de voorloopig vastgestelde begrooting voor het dienstjaar 1918 (zie stuk 1917—1918—7, No. 2, sub 40) is medegedeeld, ligt het in de bedoeling van Z. E. den Minister van Koloniën om, na de voltooiing van de verruimingswerken aan den havenmond, verdere verbeteringswerken aan de haven van Willemstad ter hand te doen nemen. Eene beslissing, welk ontwerp ter uitvoering zal worden gebracht is nog niet gevallen, daarom wordt voor 1919 voor dit doel weer een memorie-post uitgetrokken.

Art. 132. Verbetering van de Paardenbaai op Aruba (eerste termijn). Voor de verbetering van de Paardenbaai was op de begrooting voor het dienstjaar 1915 een memorie-post uitgetrokken, doch deze werd weder afgevoerd.

Het ligt in de bedoeling de werken in 1919 ter hand te nemen.

De totale kosten worden geraamd op f 354,000 en zullen in vier jaar verwerkt kunnen worden.

Voor 1919 wordt een bedrag van f 111 000 noodig geoordeeld.

Art. 133 a. Aanlegkosten van werken in het belang van de waterverschaffing (Curaçao). De verbeteringen aan de landsputten op Curaçao, welke uit een hygiënisch oogpunt worden noodig geoordeeld, zijn geraamd op f 42,500.

Het ligt in de bedoeling om deze werken geleidelijk uit te voeren en de kosten daarvan te kwijten uit het op de begrooting voorkomende krediet voor waterverschaffing.

Aanlegkosten van werken in het belang van de waterverschaffing (St. Eustatius). Het ligt in de bedoeling de versleten windmotor bij den Taylor's put te vervangen door een petroleum-motor met bijbehoorende pomp. De kosten daarvan, met inbegrip van een motorkamer, worden geschat op f 1550. De nieuwe motor, die van 15 P.K. zal zijn, zal tevens worden gebruikt voor een waterleiding, de klein-industrie (meel-, houtzaag- en schaafmolens enz.) en de straat- en wachthuisverlichting.

Art. 134. Kosten van onderzoek naar de mogelijkheid om Willemstad van een drinkwaterleiding te voorzien. Eene beslissing is ten deze nog niet gevallen, daarom wordt deze memorie-post voor 1919 gehandhaafd.

Art. 137. Aanschaffing en opstelling van kustlichttoestellen op Aruba en Bonaire. De vuurtoren op de Noordwestpunt van Aruba en de lichtopstand op de Noordwestpunt van Bonaire kwamen reeds in het jaar 1915 gereed. De lichttoestellen werden in dat jaar besteld, doch zijn nog niet ontvangen. Verwacht wordt, dat de levering daarvan in 1919 zal kunnen worden uitgevoerd.

Aangezien de prijzen van koper en andere materialen dan nog wel niet normaal zullen zijn, worden bedragen van 50 % meer aangevraagd, dan die, welke vroeger in de toegestane kredieten begrepen waren.

Onze Begrooting

BIJ DEN

MINISTER.

Art. 107ter. Aandeel van de kolonie in de kosten van bedrijf van den weerkundigen dienst, enz.

De beteekenis, die de haven van Willemstad zal verkrijgen, doet het gewenscht voorkomen, dat, als onderdeelen van de havenuitrusting, over een goed ingerichten post voor weerkundige waarnemingen, met daaraan verbonden stormwaarschuwingsdienst, kan worden beschikt.

Niet slechts omdat daardoor het aanzien en de roep van de haven in belangrijke mate zullen worden verhoogd, maar ook wijl door dezen maatregel de groote en kleine scheepvaart, ook die onder de Nederlandsche vlag, die in de West-Indische wateren, langs de Oostkust van de Vereenigde Staten en in de omgeving van het Panamakanaal zeer zullen worden gebaat, wegens te ontvangen waarschuwingen voor in wording zijnde of naderende orkanen. Ten deze behoeft de ondergeteekende slechts te wijzen op het verloren gaan van de Nederlandsche stoomschepen Prins Maurits en Alsbergen, in den orkaan in West-Indië van 3 April 1915.

In overleg met — en met instemming van zijn ambtgenooten van Marine en van Landbouw, Nijverheid en Handel, doet de ondergeteekende thans het voorstel om de noodige kredieten te verleenen voor oprichting van een weerkundigen post te Willemstad, als middelpunt van een weerkundigen dienst in de kolonie, en voor de instandhouding van dien dienst.

Het ligt in de bedoeling voor de werkzaamheden van den nieuwen dienst de leiding te aanvaarden het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut te de Bilt, terwijl, met het oog op de Nederlandsche scheepvaartbelangen die daarmede zullen zijn gebaat, de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel zich bereid heeft verklaard te bevorderen, dat de helft der kosten van inrichten en van bedrijf van den dienst ten laste van de begrooting van zijn Departement zullen komen.

Ten aanzien van de wederhelft van evengemelde kosten, voor rekening van de kolonie te nemen, zijn door den ondergeteekende twee memorieposten op dit wetsontwerp gebracht, omdat ter zake nog geene behoorlijke ramingen zijn te geven.

Deze uitgaven zullen echter niet hoog oploopen, aangezien de uitrusting van den post te Willemstad met verschillende toestellen eenvoudig kan zijn, en de vòor de waarnemingen op de kleinere eilanden te bestemmen werktuigen niet tot de kostbare zijn te rekenen.

Vermoedelijk zal het geheel der inrichtingskosten het bedrag van f 4000 niet overschrijden, indien het gelukt deze werktuigen in de Vereenigde Staten te verkrijgen.

De jaarlijksche bedrijfskosten zullen evenmin tot groote uitgaven leiden.

Het ligt in de bedoeling één weerkundig ambtenaar in tijdelijken dienst naar de kolonie uit te zenden, nadat deze de noodige opleiding voor zijne taak te de Bilt zal hebben ontvangen, en het verrichten van de weerkundige opnemingen in hoofdzaak door het personeel van de posten voor draadlooze telegrafie in de kolonie te doen plaats vinden

Daarbij zal echter aan den evengenoemden ambtenaar een helper bij waarnemingen en schrijfwerk moeten worden toegevoegd, terwijl voorts moet worden gerekend op een thans bezwaarlijk te ramen bedrag aan reiskosten en aan kosten van onderhoud der werktuigen, en wellicht ook het huren van een voor waarnemingen geschikt gebouw of gedeelte van een gebouw te Willemstad, zoomede op eenige uitgaven voor telegrammen van of naar het buitenland.

Met de inrichting van den weerkundigen dienst zal gepaard moeten gaan eene uitbreiding van den dienst der draadlooze telegrafie in de kolonie in dien zin, dat mede de groep der Bovenwindsche eilanden in verbinding met Curaçao zal kunnen worden gebracht, door oprichting op een dier eilanden, en wel op het meest belangrijke daarvan, St. Martin, van een post voor draadlooze telegrafie.

Zou, voor de overbrenging van weerkundige telegrammen en stormwaarschuwingsseinen, volstaan kunnen worden met opstelling ter plaatse van een post van geringe werkingssfeer, overeenkomende met die, welke thans op de eilanden Aruba en Bonaire zijn gevestigd, omdat er mogelijkheid bestaat om die telegrammen en seinen met gebruikmaking der op Porto-Rico en St. Domingo gevestigde posten voor draadlooze telegrafie te verzenden, bestuursbelang en het streven om de Bovenwindsche eilanden uit hunne afzondering op te heffen, geven den ondergeteekende aanleiding ten deze een stap verder te gaan en de bevordering van de oprichting van een post voor draadlooze telegrafie op St. Martin, welke rechtstreeks met die van Curaçao in verbinding zal komen te staan, in het oog te vatten.

Het is den ondergeteekende mede niet mogelijk een bepaald bedrag ter begrooting te brengen voor de kosten van oprichting van dien post en wat daarmede samenhangt.

Wel zullen de oprichtingskosten niet in belangrijke mate verschillen van die van den Curaçaoschen post, maar eenerzijds omdat het noodig zou kunnen zijn om, ter verzekering van de verbinding met St. Martin, dat ongeveer 500 zeemijlen van Curaçao is gelegen, de uitrusting van den post op Curaçao eenigszins te versterken, anderzijds wijl de kosten van bedrijf van den post op de Bovenwindsche eilanden in 1918 voorshands bezwaarlijk zijn te ramen, heeft de ondergeteekende te dezer zake slechts een memoriepost (art. 45bis) op de begrooting kunnen brengen.

Art. 61. Bijdrage voor het Tweede koloniaal onderwijscongres. Ten einde het slagen van het Tweede koloniaal onderwijscongres, in 1918 hier te lande te houden, te bevorderen, wordt mede een krediet van f 200 ten laste van deze begrooting aangevraagd.

Art. 66. Vergoeding van onkosten aan den gouvernementscommissaris bij de Eerste Sisal Cultuur Maatschappij en bij de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen. Ingevolge de overeenkomsten met de alhier gevestigde Eerste Sisal Cultuur Maatschappij en met de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen aangegaan, ter zake van de uitkeering van voorschotten uit de koloniale kas in het belang van den sisalbouw in de kolonie, is bij het bestuur dier naamlooze vennootschappen een gouvernementscommissaris aangewezen.

Aan dit ambt, dat thans bekleed wordt door den heer I. G. J. Kakebeeke, inspecteur van den landbouw te 's Gravenhage, is geen geldelijke vergoeding verbonden; het is echter gebleken dat de uitoefening der werkzaamheden eenige kleine uitgaven, t. w. aan reis- en verblijfkosten, alsook voor schrijfwerk, kantoorbehoeften en aanschaffing van boeken en tijdschriften met zich medebrengt.

De ondergeteekende heeft daarom, ter bestrijding van die onkosten, het krediet bij art. 66 aangevraagd, met f 50 verhoogd.

Art. 82. Kosten van een keuringsdienst ten aanzien van eet- en drinkwaren op het eiland Curaçao. Voor eene goede uitvoering van de onlangs door den Kolonialen Raad goedgekeurde verordening, houdende bepalingen tot het tegengaan van den verkoop van voor de volksgezondheid nadeelige eet- en drinkwaren op het eiland Curaçao, is, volgens van den Gouverneur ontvangen mededeeling, uitbreiding van het personeel van den openbaren gezondheidsdienst in de kolonie met twee beambten noodzakelijk, t. w. één beambte voor den buitendienst en één beambte voor het scheikundig laboratorium

Te dezer zake wordt mitsdien een bedrag van f 1800 op de begrooting gebracht; aan de aan te stellen beambten zal eene toelage worden toegekend van f 800, welke met drie tweejaarlijksche termijnverhoogingen van onderscheidenlijk f 75, f 75 en f 50 stijgen kan tot f 1000.

Art. 92. Uitzending van een ingenieur en een opzichter in tijdelijken dienst, voor het verrichten van verschillende opnemingen en werkzaamheden. De ondergeteekende heeft sedert eenigen tijd de voorbereiding doen ter hand nemen voor het beantwoorden van de vraag, in hoeverre het in technisch en geldelijk opzicht mogelijk zou zijn, een der Nederlandsche Bovenwindsche eilanden van zoodanige haveninrichtingen te voorzien, dat het een gedeelte van het scheepvaartverkeer tusschen Noord-Europa in het algemeen, en Nederland in het bijzonder eenerzijds, en de landengte van Panamá anderzijds tot zich zou kunnen trekken. De haven van Curaçao schijnt daarvoor door hare zuidelijke ligging niet in de eerste plaats in aanmerking te komen. In de eerste plaats wordt hierbij gedacht aan verbetering van de gesteldheid en van de uitrusting voor de scheepvaart van de reede van het Nederlandsche gedeelte van het eiland St. Martin, de „Groote Baai."

Onder leiding van den directeur van Openbare Werken op Curaçao, die de noodige ervaring in havenverbeteringswerken op het hoofdeiland der kolonie heeft opgedaan, zal te dezer zake een deskundig plaatselijk onderzoek worden ingesteld, waarvoor, naar de Gouverneur berichtte, uitzending in tijdelijken dienst van één ingenieur en één opzichter wordt noodig geacht.

In het belang der zaak is de ondergeteekende bereids met zijn ambtgenoot van Waterstaat in overleg getreden ten einde zoo spoedig mogelijk twee ambtenaren van 's Rijks Waterstaat ter beschikking van den Landvoogd te kunnen stellen.

Na de beëindiging van de aan hen te verstrekken opdracht voor de Bovenwindsche eilanden zullen deze ambtenaren tot het einde van den termijn hunner te werk stelling, die op drie jaar zal worden bepaald, den Directeur van Openbare Werken in Curaçao verder terzijde staan in zijne ook overigens zeer omvangrijke taak.

Bij het wetsontwerp is gerekend op de jaarwedden van den ingenieur, ten bedrage van f 6000, en van den opzichter, ten bedrage van f 2700.

Art. 97. Voortzetting van de verbetering van het wegenstelsel op de Bovenwindsche eilanden. Het ligt in de bedoeling om de werken tot verbetering van het wegenstelsel op de Bovenwindsche eilanden, waarmede in 1912 een begin is gemaakt, krachtig voort te zetten.

Voor 1918 wordt terzake een krediet van f 3000 op de begrooting gebracht.

Art. 98. Bouw van een schoolgebouw op Saba. Het dorpje den Bodem op Saba heeft behoefte aan een behoorlijk gebouw voor de openbare school.

Naar de Gouverneur heeft bericht, zal het op het wetsontwerp gebrachte bedrag van f 12000 voldoende zijn, om tot aankoop van het benoodigde terrein en tot den bouw van het schoolgebouw te kunnen overgaan.

Art. 98. Verbetering van de quarantaine-inrichtingen voor de haven van Willemstad. Ten einde met de eischen des tijds in overeenstemming zijnde inrichtingen voor afzondering en verpleging van lijders aan besmettelijke ziekten, en voor verblijf van personen, die, als quarantaine-maatregel, onder toezicht moeten blijven, aan de haven van Willemstad te verbinden, wordt het noodig geacht om in de onmiddellijke nabijheid van de stad eenige quarantaine-barakken te doen opzetten, en daarnevens twee niet in gebruik zijnde landsgebouwen, het vroegere Militair hospitaal en het vroegere „Gele Koorts"-hospitaal ter plaatse, voor het doel te doen inrichten.

De daarmede gepaard gaande uitgaven worden, naar van den Gouverneur ontvangen gegevens, op ongeveer f 80,000 geraamd.

Een eerste termijn van f 40,000 voor deze kosten heeft de ondergeteekende op de begrooting gebracht.

Art. 98bis. Voortzetting van de verbeteringswerken in de haven van Willemstad. Nadat de werkzaamheden ter verruiming van den havenmond ondernomen, ten einde zullen zijn gebracht, en de haven van Willemstad daardoor toegankelijk zal zijn geworden voor alle schepen die het Panamakanaal kunnen bevaren, zullen enkele nog noodige werken tot verbetering van die haven, in de eerste plaats die, strekkende tot het wegnemen van belemmeringen in de doorvaart, en tot vermeerdering van het nuttig havenoppervlak, moeten worden ter hand genomen.

Overeenkomstig de inzichten van den oud-Hoogleeraar Kraus, die eenige jaren geleden aan den ondergeteekende advies uitbracht nopens de voor de haven van Willemstad vereischte verbeteringswerken, en in overeenstemming met de meening van den Gouverneur, is het noodzakelijk te zorgen dat betere, en meer ruimte biedende ligplaatsen dan de tegenwoordige worden beschikbaar gesteld voor de talrijke grootere en kleinere zeilvaartuigen, die de haven aanloopen, en vrachten bezorgen naar de Nederlandsche eilanden en de naburige vreemde havenplaatsen.

Deze vaartuigen toch belemmeren thans meermalen de vrije doorvaart in de haven wanneer zij, soms naast en achter elkander gemeerd, aan de kaden liggen, terwijl de schippers storing in het bedrijf ondervinden, als zij, wat meermalen moet gebeuren, deze ligplaatsen moeten ontruimen ten behoeve van binnenkomende stoomschepen.

Een goede ligplaats voor zeilschepen in de Curaçaosche haven biedt de monding van het zoogenaamde „Waaigat", eene vertakking van de St. Annabaai. Maar de ruimte tusschen het vrije vaarwater in de haven en op ongeveer 60 M. van den ingang van het „Waaigat" gelegen „Gouverneur van den Brandhof"-brug, is daartoe geheel onvoldoende; de schoeners en kotters moeten daar menigmaal als het ware opgehoopt liggen.

De ondergeteekende zou, nu vermeerdering van het scheepvaartverkeer kan worden tegemoet gezien, met het vrijkomende geschoolde personeel en de baggerwerktuigen, die thans dienst doen bij de werken aan den havenmond, willen doen overgaan tot verdieping van een ten Oosten van de tegenwoordige ankerplaats in het Waaigat gelegen gedeelte van dit binnenwater.

Deze beide gedeelten te zamen zullen dan, na aanleg van kaden en oprichting van eenige opslagloodsen voor handelsgoederen, een uitstekend en ook voor de toekomst voldoende ruim havengebied voor zeilvaartuigen vormen.

Met de verdieping van het Waaigat, als voorgenomen, zal uit den aard der zaak gepaard moeten gaan de verlegging van de overbrugging van dit water naar een verder van den ingang daarvan gelegen punt; hiertegen bestaat met het oog op het verkeer te land geen overwegend bezwaar. De kosten van nieuwen brugbouw en van de verwijdering van de bestaande brug—die het eigendom is van bijzondere personen, — zullen, met de eigenlijke verdiepingswerken, eene uitgave vorderen van ten minste ongeveer f 590,000.

Aangezien het den ondergeteekende niet mogelijk is een bepaald bedrag op de begrooting te brengen, dat, als eerste termijn van deze kosten in 1918 zou kunnen worden verwerkt, wijl de uitgewerkte ontwerpen voor de Waaigatwerken nog niet uit de kolonie zijn ontvangen, moest hiervoor een memoriepost worden opgebracht.

Vermoedelijk zal in 1918 geen hooger bedrag dan f 100,000 op den post behoeven te worden vereffend.

Art. 100bis. Kosten van onderzoek naar de mogelijkheid om Willemstad van eene drinkwaterleiding te voorzien. Voor eene haven van beteekenis, als die van Curaçao belooft te worden, is het een noodzakelijke eisch, dat ter plaatse in voldoende mate en tegen niet te hoogen prijs in de levering van goed drinkwater en ketelwater kan worden voorzien.

Kon tot dusver ten deze, zij het ook op gebrekkige wijze, aan de behoeften van de scheepvaart worden voldaan, op eene te verwachten toeneming van het havenverkeer kan het ontbreken van eene goede watervoorziening een remmenden invloed hebben.

Gelet op de waterschaarschte op het eiland en de huidige moeilijkheden en kosten verbonden aan bewaring en beschikbaarstelling van voorraden drinkwater, is het raadzaam te trachten eene afdoende oplossing te vinden van het vraagstuk, op welke wijze eene aan de behoeften van de bevolking en de scheepvaart van Willemstad beantwoordende drinkwatervoorziening ware tot stand te brengen.

Op verzoek van den ondergeteekende heeft de buitengewone hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool C. W. Weys, c. i., zich bereid verklaard hem omtrent deze aangelegenheid voor te lichten.

Wanneer in verband daarmede, bijzondere plaatselijke opnemingen, onderzoekingen van technischen aard of andere voorbereidende werkzaamheden noodig mochten blijken, zullen de uitgaven daarvoor ten laste van den ter zake op de voorloopig vastgestelde begrooting uitgetrokken en door den Kolonialen Raad goedgekeurden memoriepost, die door den ondergeteekende op het wetsontwerp is gehandhaafd, kunnen worden verantwoord.

Art. 106. Vergoeding aan de loodsen voor de St. Anna-baai wegens buitengewone dienstverrichtingen. Voor „buitengewone" loodsdiensten, waarvoor afzonderlijke heffingen ten bate der koloniale kas geschieden, wordt aan de betrokken loodsen en loodsgezellen eene vergoeding uit die kas toegekend, voornamelijk met het oog op de omstandigheid, dat die verrichtingen buiten den gewonen tijd moeten worden gedaan.

Ten einde de gelegenheid te hebben mede aan den ten vorige jare, in verband met de uitbreiding van het havenverkeer, nieuw aangestelden derden loods eene vergoeding voor de door hem verricht wordende buitengewone diensten toe te kennen, wordt, op voorstel van den Gouverneur, het desbetreffende krediet met f 600 verhoogd tot een bedrag van f 1800.

De raming der koloniale middelen en inkomsten voor 1918, zooals deze voorkomt in staat no 4, behoorende bij het ontwerp der voorloopige begrooting, vermeerderd met het bedrag van f 1250 wegens te verwachten hoogere inkomsten aan rente van verleende landbouwvoorschotten — zie de Memorie van Toelichting van den Gouverneur, behoorende bij het ontwerp der eerste aanvullingsbegrooting (stuk no. 11) — moet alsnog worden verhoogd:

a. Met een bedrag van f 870, wegens teruggave aan de koloniale kas van uitgaven, ten behoeve der Curaçaosche Bank gedaan, en

b. met een bedrag van f 100, wegens teruggave aan de koloniale kas van uitgaven, ten behoeve der koloniale Postspaarbank gedaan.

Deze hoogere inkomstramingen houden verband met méeruitgaven, in 1918 ten behoeve van evengenoemde instellingen te doen, als gevolg van de tot stand gekomen herziening van de inkomsten der Curaçaosche landsdienaren.

De Minister van Koloniën,

TH. B. PLEYTE.

DE OORLOG.

De oogen der geheele wereld zijn thans gevestigd op het belangrijke westfront, waar, naar altijd gemeend is, de beslissing van dezen oorlog moet vallen. De Duitschers hebben over het geheele front hun aangekondigd offensief ingezet.

Van Yperen tot Kamerijk, van daar tot St. Quentin vallen zij met ongekende kracht de Engelschen aan, terwijl zij in Champagne, Woeuvre, op den rechter Maasoever, in Lotharingen en den Elzas het Fransche front trachten in te deuken.

Op verscheidene plaatsen is het hun gelukt, gelijk de telegrammen uit Parijs en Londen toegeven, belangrijke vorderingen te maken. Zoo b. v. bij St. Quentin, waar de Engelschen hun posities in belangrijke mate achterwaarts moesten verleggen.

Bovendien forceerden zij een overgang over de Somme, terwijl zij verscheidene steden, belangrijk vooral als wegenverbindingen, konden bezetten, Bapaume, Peronne, Roye, dat juist aan de frontkromming ligt, Noyon, Nesle en Guisard vielen hun in handen. De buit van de eerste dagen bedraagt, volgens de Duitschers, 30000 gevangenen en 600 kanonnen. Hoe groot de verliezen aan beide zijden moeten zijn, blijkt wel uit het feit, dat telkens versche troepen in den strijd worden geworpen; een Engelsche berekening schat de verliezen van Duitschen kant op 140,000, de eigene op 100 000.

Dat de Duitschers er alles op zetten om op het Westfront een beslissing uit te lokken, blijkt thans overduidelijk.

Maanden geleden hoorden wij reeds van 'n gestadig troepenvervoer van Rusland naar België, over het aanleggen van nieuwe spoorlijnen, over het bouwen van lazaretten in Vlaanderen. Voeg hierbij al het vrijgekomen geschut, de duizenden zware kanonnen en artillerieparken, mitrailleuses, de buitgemaakte munitievoorraden, dan kunnen wij ons voorstellen, welk een reusachtige kracht zij tegenover de legers der geallieërden kunnen plaatsen.

Het blijkt dan ook, dat het er thans om gaat: er op of er onder!

Nieuwe reuzenkanonnen, waarvan er één geregeld Parijs beschiet op een afstand van 122 K. M., nieuwe vergiftigende gassen, worden door de Duitschers aangewend, terwijl de Keizer zelf de operaties leidt.

Tegelijkertijd vernemen we uit Rome, dat ook op het Italiaansche front de Duitschers en Oostenrijkers een geweldigen aanval voorbereiden. Groote troepenmassa's en hoeveelheden geschut worden achter de Oostenrijksche linies verzameld.

Ook hier schijnt Duitschland een beslissing te willen forceeren op een oogenblik dat Italië door zijn bondgenooten niet kan worden geholpen.

Van een officiëele vredessluiting door Roemenië met de Centralen heb ben we nog niets gehoord; wel dat de Duitschers hun eischen met één vermeerderd hebben, n.l. dat Roemenië al het oorlogsmateriëel der geallieërden aan de Centralen moet inleveren.

Uit het Z. Oostelijke hoekje van Europa komen weer enkele teekenen van leven. Raids en vliegeraanvallen aan de Vardar en bij Monastir met voor beide partijen gunstigen — of wil men — ongunstigen uitslag.

In Syrië hebben de Turken een succesje behaald, terwijl zij in den Kaukasus geregelden voortgang maken, ofschoon de tegenstand der Trans-Kaukasische volksstammen aangroeit.

Uit Rusland bereiken ons nog steeds de meest verwarde berichten. Londen meldde deze week, dat de bezetting van Petrograd nog slechts een kwestie was van enkele uren; toch is thans, na vijf dagen, de vermeestering der hoofdstad nog niet bericht. Wel schijnen de Duitschers tegelijkertijd Petrograd en Moscou te willen bemachtigen, doch de Russische regeering is van plan haar zetel, zoo noodig, tot achter het Oeral-gebergte te verplaatsen.

Een bericht uit Irkoutsk meldt, dat de Duitschers in Siberië een leger organiseeren, bestaande uit een divisie Russen en een andere divisie Duitschers-Oostenrijkers. Zou dit tegen Japan gericht zijn, over wiens optreden de laatste weken niets meer werd vernomen?

Stockholm berichtte, dat er groote contingenten Duitsche troepen in Finland geland zijn, om er het optreden van de Roode Garde tegen te gaan.

Waar haalt Duitschland toch al zijn troepen vandaan?

Aangaande den zeeoorlog werden ons slechts enkele feiten gemeld. Vooreerst, een officieel bericht van de Engelsche admiraliteit, dat het totaal verlies aan schepen tot 1 Januari 1918 bedroeg 12,827,572 ton netto. Vervolgens is een Duitsche flotilje, bestaande uit 2 torpedobooten en 2 torpedojagers bij Duinkerken in den grond geboord.

Ostende is van zee uit heftig door de Engelschen gebombardeerd; ook Helgoland is getrakteerd met een bezoek van Engelsche vliegers.

Hoe de zaken staan betreffende de uitlevering onzer Hollandsche schepen, weten wij nog niet. Tot nu toe bereikte ons geen officiëel bericht, dat Holland in deze zaak heeft toegestemd; integendeel, wanneer wij de Engelsche en Amerikaansche telegrammen goed lezen, schijnt Nederland bij zijn weigering te volharden en alleen voor de feitelijke inbeslagneming te zullen zwichten. Ook van Noorwegen hebben de geallieërden eenzelfde tonnenmaat, 600,000 ton scheepsruimte, opgeëischt.

De onderzeeëroorslog schijnt nog in volle kracht door te gaan.

Berichten uit de Kolonie.

Officiëele berichten.

Aan den wnd. ontvanger enz. op St. Eustatius G. E. Hellmund, is om gezondheidsredenen een maand verlof naar Curaçao verleend.

Gedurende dat verlof is Mej. Amy Johnson belast met de functiën van ontvanger en chef van het postkantoor, de heer W. F. M. Lampe met de functiën van postbeambte en notaris, de heer W. R. Plantz met die van den schrijver, en de heer H. H. Johnson met die van officier van justitie en ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht.

Met ingang van 1 April a.s. wordt de Gouvernements-Secretaris in deze kolonie, en Ambtenaar van den Burgelrijken Stand op Curaçao, J. F. Haayen in activiteit hersteld; de heer H. Statius Muller eervol ontheven van de waarneming der betrekking van Gouvernements-Secretaris en Ambtenaar van den Burgelrijken Stand alhier en hersteld in zijne betrekking van Koloniaal Ontvanger; en de 1ste commies W. A. C. Willemsen, eervol ontheven van de waarneming der betrekking van Koloniaal Ontvanger.

De Ingenieur van den Rijkswaterstaat der derde klasse te Hoorn is voor ten minste drie jaren in dienst der kolonie aangesteld in het belang van den aanleg en het onderhoud haven- en andere openbare werken.

Aan den Verificateur van belastingen alhier C. H. Jonckheer Wz. is op grond van tienjarigen onafgebroken dienst in de kolonie een jaar verlof verleend.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Francisco Javier Acuña, Rosaria Bethen, court Leopoldo Camarena, J. A. Cardoze, Justina Curiel, Frank O' Hara, Pieternella Ignacio 2, Nicolina Offerman, Johanna Pietersz, Rosalia Pietersz, Savelita Roviel, J. R. Salome 2, Catalina Scorréa, Angelina Stekman, L. A. Timmer, Flowe c/o Treadwel Const. Co., Rafael Urcategui B., Thomas Wake Arles Senchi.

Aangeteekende stukken: Leonard Dam, G. R. Messersmith, Infel N. Prince, New-York Rebut, Johan Winklaar, Sto. Domingo, Rebut.

Nederland.

Nederland's uitverkoop.

Velen, die met ons zich pijnlijk getroffen gevoelen door de beschouwingen van den heer BOEKHOUDT, waarbij die heer in het belang van Nederland den verkoop van onze West-Indische bezittingen aanbeveelt, zullen zeker met belangstelling kennis nemen van het artikel van het Hoofdbestuurslid der Vereeniging Oost en West, tevens Adviseur van de Commissie voor West-Indië van „Oost en West," *Mr. Dr. C. F. Schoch*, welk artikel wij hieronder uit het blad *Ons Land* overnemen:

„Enkele couranten in de Vereenigde Staten (de *Independent* en de *New York Herald*) hebben op smakelijke wijze haar lezers gebiedsuitbreiding voorgehouden door hun de mogelijkheid voor te stellen, dat de Nederlandsch West-Indische koloniën wel Amerikaansch bezit zouden kunnen worden. Suriname acht prof. Chester Lloyd Jones van Wisconsin, in de *New-York Herald*, wel het meest belangrijk, maar wat zullen de Zuid-Amerikaansche republieken er wel van zeggen, als Suriname eens Noord-Amerikaansch bezit werd? Dat zal wel niet gaan en „afblijven" is dus de boodschap. De Ned-Antillen zijn in des professors oog alleen waardevol uit strategisch oogpunt; waardeloos uit comercieël-economisch oogpunt. Die Antillen zou men wel kunnen nemen, zonder de Z.-Amerikaansche Staten voor het hoofd te stooten, dus dat moet men dan maar doen; dus nemen. Verkoopen kan Nederland immers toch niet op 't oogenblik als neutraal land, zonder in oorlog te komen.

De *Independent* acht ook Suriname een land, waarvan veel te maken is, en Curaçao een eiland van uitnemend strategische ligging en adviseert tot koopen. Nederland leeft nu toch zoo onder financiëelen druk, tengevolge van de mobilisatie en het onderhoud der Belgische vluchtelingen.

Het is wel vermakelijk in vreemde couranten eens de waarde van ons koloniaal bezit te hooren beschrijven, dat door de massa in Nederland als zonder waarde wordt beschouwd. Daarin op zich zelf ligt geen bezwaar. Het kan zelfs aanleiding geven tot nadenken en tot de conclusie: Zou het waar zijn, dat de West-Indische koloniën voor ons land nog allerlei rijkdommen verborgen houden? Doch als de Nederlander andere conclusies gaat trekken uit dergelijk geschrijf en zijn koopmanshart gaat rekenen, dan wordt het bedenkelijk.

Tot mijn groote teleurstelling heb ik in de laatste weken enkele maatschappelijk vooraanstaande mannen ontmoet, die met den heer Boekhoudt het nog niet zoo verkeerd zouden vinden, als de Vereenigde Staten onze West-Indische koloniën maar van ons overnamen. Zij kosten ons toch maar geld en bij verkoop krijgen wij geld. Bovendien de Amerikanen zullen waarschijnlijk beter hun bezit kunnen exploiteeren dan wij.

Gaat men eenmaal in gedachte coquetteeren met een eventueel bod van zooveel millioen dollar, dan is men reeds een heel eind op weg om toe te slaan. Dan helpt niet meer een terugroepen tot het idiëele standpunt, dat Nederland geen Nederlandsch grondgebied met Nederlandsche staatsburgers verkoopt. Dat vinden zulke menschen „groote woorden" en „mooie gedachten voor een boek of voor de studeerkamer." En dan helpt ook niet de herinnering aan verdere consequenties van uitverkoop. Dan moet de man in zijn ondoordacht voortrennen tot staan worden gebracht en hem worden toegeroepen:

HAVEN-NIEUWS
VAN 23 MRT. — 6 APRIL.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Vulcanus	Breman	20 Jan	Colón	? Mrt	Suriname
Zulia	S S Morris	23 Mrt	New York	23	Maracaibo
Oranje Nassau	A. B. Nyboer	22	New York	?	Suriname ?
Merida	A Johanson	24	Maracaibo	25	La Guayra
Merida	A Johanson	27	La Guayra	28	Maracaibo
Zulia	S Smorris	28	Maracaibo	28	New York
Caracas	H Hichborn	3 April	Newyork	3 April	La Guayra
Caracas	H Hichborn	10	La Guayra	10	New York
Merida	A Johanson	3	Maracaibo	4	Maracaibo
Mimer	Hopland	3	New York	3	New York
Samson	Bosse	25 Mrt	Maracaibo	27 Mrt	Maracaibo
Don Alberto	Arvelo	24 Mrt	Maracaibo	28	Maracaibo
Juno	Draaier	? Jan	Jamaica	?	Amsterdam

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Graciosa V	24 Maart	Maracaibo	*Vesta H*	26 Mrt	Bonaire
Gl B Smith F	24	Sto Tomás	*Rufina*	22	Aruba
Alix V	25	Maracaibo	*Cleopatra*	23	La Guayra
Meda H	25	Maracaibo	*Rita Otilia*	23	Vela d-Coro
Mina V	25	Maracaibo	*Virginia H*	25	Velade Coro
Alberta A	25	Maracaibo	*Graciosa*	26	Maracaibo
Camia H	26	Maracaibo	*Ana Altagracia*	26	Maracaibo
Carmelita V	26	Pto Cabello	*Panchita F*	25	La Guyara
Hirondelle H	27	Pto Cabello	*Estelle H*	27	Aruba
Frieda H	27	Maracaibo	*Pluma de Oro*	27	Vela deCoro
Estelle H	29	Aruba	*Electra H*	29	Maracaibo
			Estelle H	2 April	Isl Barlovento

Weet ge wel wat ge doet?! En dan moet men met zuivere materie aankomen, bewijzen, dat men op alle manieren dom zou doen en door onwetendheid onbekende en onbetaalbare voordeelen prijs zou geven.

„Laten wij eens beginnen met de kolonie Curaçao, een, volgens de genoemde Amerikaansche schrijvers, waardevol strategisch bezit.

„Is men zich in Nederland wel bewust, dat de kolonie Curaçao ons eenige vaste punt is tusschen Nederland en Nederl.-Indië?

„Er is op het eiland Curaçao reeds sedert eenige jaren een toestel voor draadlooze telegraphie, maar veel te zwak om er veel profijt van te hebben. Had de Regeering tijdig vooruitgezien, dan zat onze handel nu niet gebonden aan Britsche willekeur, ten aanzien van onze telegraphische gemeenschap. Wij hadden dan rustig door kunnen seinen, de oorlogvoerende natiën ten spijt. Desnoods zou men een tweede station kunnen oprichten op St. Martin of St. Eustatius of Saba.

„In de tweede plaats geeft de prachtige, natuurlijke haven van Curaçao gegronde aanleiding tot de verwachting, dat na den oorlog het stoomvaartverkeer van Oostelijk Zuid-Amerika door het Panamakanaal naar Azië en Westelijk Zuid- en Noord Amerika een rustpunt in de haven zal kunnen vinden. Er is niet zoo'n tweede havenplaats in dit deel van West-Indië. Wordt het binnenkomen gemakkelijk gemaakt door het scheppen van nog meerdere gelegenheid tot brandstofvoorziening, approviandeering en reparatie, dan kan dat voor Nederland van belang worden. Reeds vóór den oorlog deden 7 stoomvaartlijnen Curaçao aan, van allerlei nationaliteit.

In de derde plaats wordt Curaçao het centrale distributiepunt voor alle petroleum en hare nevenproducten, afkomstig uit West-Indië en omringende landen. De „Bataafsche" heeft niet voor niets de Curaçaosche petroleum Mij. opgericht, wier raffinaderij een vermogen van een 1000 ton per dag zal hebben. De handel en de scheepvaart zullen daardoor aanzienlijk worden uitgebreid. De Petroleum-Mij. richtte trouwens zelve ook reeds eene scheepvaartmaatschappij op: de Curaçaosche Scheepvaartmaatschappij.

Als 4e voordeel moet genoemd worden, dat men op Curaçao weder begonnen is met de phosphaat-exploitatie, welke een 20-tal jaren had stil gelegen door den wil van één Engelschman. Door die phosphaatexport ontving de kolonie destijds zooveel inkomsten, dat Rijks-subsidie niet noodig bleek.

Ten slotte zij nog gewezen op de groote uitbreiding, die de hoedenvlechtindustrie in de laatste jaren genomen heeft en op de goede kansen, welke eene goed aangepakte Sisalcultuur, zoowel op Curaçao zelf als, en misschien nog meer, op St. Eustatius biedt.

Curaçao ligt eenvoudig te wachten, met de andere kleinere West-Indische eilanden, op den wakkeren man van zaken, die, met kapitaal en durf toegerust, het aandurft om de verschillende mogelijkheden tot haar recht te doen komen.

En terwijl verschillende Nederlanders bezig zijn de kolonie productief te maken, zouden andere Nederlanders praten van verkoopen, om zelve minder belasting te behoeven te betalen? Den bruinen broeder verkoopen om den blanken gemakkelijker te doen leven? Dat doet denken aan de moraal van den slaventijd."

Tot zoover de heer Schoch.

* * *

De Amerikaansche uitingen over den aankoop onzer West-Indische koloniën, hebben meer pennen in beweging gebracht dan wij verwacht hadden. Men vindt daarover artikelen o. a. in „Ons Land" van 29 November, 13 December en 11 Jan. en in „*De Nieuwe Courant*" van 16 Januari, waarin de heer Oudschans Dentz aan het woord is. Al deze stukken gaan in tegen den bewusten verkoop.

In De „Nieuwe Amsterdammer" van 12 Januari bepleitte de heer Boekhoudt daarna nogmaals den verkoop en kondigt de uitgave aan van een brochure getiteld: „De verkoop van Nederlandsch West-Indië een algemeen Nederlandsch volksbelang."

Onder het stuk van den heer O. D. teekent de redactie van *De Nieuwe Courant* het volgende aan:

„Wij gelooven niet dat deze quaestie zoo actueel is als velen, ondanks de tegenspraak van minister Loudon, schijnen te meenen. Reeds in ons Avondblad van 5 December maakten wij melding van het feit, dat de Amerikaansche Staatssecretaris voor Buitenlandsche Zaken, Lansing, niet later dan in Juni van het vorige jaar, naar aanleiding van een openbare lezing van prof. Shephard van de Columbia University, in ondubbelzinnige termen heeft verklaard, dat bij de Regeering der Unie nooit het denkbeeld heeft voorgezeten om het bezit van onze West-Indische koloniën te verwerven.

Naar wij meenen te weten, werd deze verklaring door minister Lansing afgelegd tegenover den toenmaligen Nederlandschen gezant, ridder Van Rappard.

Niet later dan in Juni van het vorige jaar, zegt *de Nieuwe Courant*. Maar kunnen sedert dien de inzichten in de Unie niet gewijzigd zijn? Veranderingen van zienswijze behooren ook in de Unie niet tot uitzonderingen. Wij blijven daarom bij onze meening, dat het wenschelijk zou zijn uit den mond van minister Loudon te vernemen of er iets waar is van het gerucht, dat er van de zijde van de Vereenigde Staten een aanbod is gedaan om onze West-Indische koloniën te koopen. Tot dusver weten wij alleen, dat er van onze zijde geen aanbod tot verkoop is gedaan, wat wij ook zouden geweten hebben al had minister Loudon dit niet uitdrukkelijk verklaard.

Ook in Suriname hebben de artikelen in de Amerikaansche bladen de aandacht getrokken.

De West van 9 October schrijft onder het hoofd: „Suriname verkoopen?":

Meermalen is in Amerikaansche bladen een appeltje opgeworpen: of het niet beter zou zijn, Suriname en Curaçao aan Amerika te verkoopen. De huidige slakkengang zou dan als bij tooverslag plaats maken voor welvaart, dank zij Amerikaansche ondernemingsgeest en kapitaal.

Het ware beter dat dergelijke artikelen niet verschenen. Zij kunnen afbreuk doen aan wederzijdsch vertrouwen en vriendschap.

De Amerikaansche ondernemingsgeest is ons welkom, en het Hollandsch bestuur is liberaal genoeg om dien ondernemingsgeest geen stroobreed in den weg te leggen.

Maar wij willen ons zelven blijven, en niet min of meer aangepord worden van vlag te veranderen. Wij gelooven niet, dat dit denkbeeld populair is in de kolonie.

En nu is het opmerkelijk, dat de bladen in Amerika die den verkoop aanprijzen, nimmer de vraag stellen: of de bevolking zelve ingenomen zou zijn met die vlagverandering.

Amerika behoort thans tot een groep mogendheden, die het telkens van de daken verkondigen, dat zij strijden voor vrijheid en recht, ook van de kleine volkeren. En een van de voornaamste rechten van een volk is, zijn eigen lot te mogen bepalen. De bedoelde bladen behooren dus te beginnen met de vraag, hoe de bevolking zelve over het plannetje denkt."

Kol. Wbl.

Draadlooze telegrafische verbinding tusschen Nederland en Ned.-Indië.

De *N. Rott. Crt.* van 14 Januari schrijft in haar Avondblad C o.m.:

„De regeering acht het wenschelijk dat onverwijld wordt overgegaan tot het oprichten in Nederland van een ontvang- en zendstation voor radiotelegrafische gemeenschap tusschen Nederland en Ned. Oost-Indië." Met deze woorden vangt de minister van Waterstaat zijne memorie van toelichting aan, op het wetsontwerp waarbij *vijf millioen* wordt aangevraagd tot oprichting van een radiotelegrafisch station voor bovengemeld doel. Zeer velen in den lande en niet het minst zij, die belangrijke schade ondervinden door de uiterst onvriendschappelijke houding, welke de Engelsche regeering ten aanzien van het telegrafische overzeesche verkeer tegenover Nederland heeft aangenomen, zullen de uitgesproken wenschelijkheid ten volle onderschrijven.

De Mij. *Telefunken*, die de verschillende groote rijksstations voor draadlooze telegrafie in Ned.-Indië geleverd heeft, zal ook ditmaal als leverancier optreden. Het zal eenige verwondering, doch onder de bestaande omstandigheden zeer zeker ook eenige voldoening verwekken, dat Telefunken in staat is om thans een dergelijke levering uit te voeren. Concurrentie met de *Marconi Wireless Cy.* is blijkbaar uitgesloten en in verband met de oorzaak van de indiening van dit wetsontwerp zou de Marconi Mij. ook wel niet in staat gesteld worden voor het aangegeven doel aan Nederland te leveren.

Een krachtig zendstation, vermoedelijk te bouwen naar het voorbeeld van de zeer moderne installatie te Nauen bij Berlijn, zal dus hier te lande moeten worden opgericht en zal voorzeker plaats vinden binnen de Stelling Amsterdam.

Dat een leveringstijd van 1½ jaar wordt vereischt, is niet te verwonderen, en al zal dus de draadlooze verbinding tusschen Nederland en de koloniën de tegenwoordige moeilijkheden niet ondervangen, er zal toch zekerheid bestaan, dat in de toekomst de nagenoeg totale verbreking der telegrafische gemeenschap niet meer mogelijk zal zijn.

Het ontwerp is reeds vóór Kerstmis door de Tweede Kamer aangenomen en op 11 Januari l.l. door de Eerste Kamer.

Aldus is deze post van 5 millioen tot stand gebracht, zonder dat er in de volksvertegenwoordiging door schriftelijk of mondeling debat ook maar de geringste aandacht aan is gewijd.

Maar dat de aanneming van een zoo belangrijk ontwerp aan de aandacht kan ontsnappen, behoeft geen verbazing te wekken, want noch in de stukken, noch bij het debat in Tweede en Eerste Kamer is ook maar één woord gewisseld over dit voorstel, dat in een „2e. nota van wijziging" op de „regeling van de inkomsten en uitgaven van de Posterijen, de Telegrafie en de Telefonie voor het dienstjaar 1918" op 11 December is ingediend.

Inmiddels zijn, naar wij vernemen, de onderhandelingen met de Maatschappij Telefunken over den aanleg dezer inrichting onmiddellijk na het votum der Eerste Kamer begonnen.

Het Bankwezen in Nederlandsch Indië.

Onder bovenstaanden titel heeft Mr. Fabius in No. 2 der uitgaven van de Vereeniging *Instituut voor Economische Geschriften* een artikel gepubliceerd, waartegen Mr. Dr. C. F. Schoch in het Decembernummer van het tijdschrift: *de Economist* is opgekomen.

Deze heeren zijn aan elkander gewaagd. Mr. Fabius is een der Directeuren van de Rotterdamsche Bankvereenigingen. Mr. Schoch is Hoofddirecteur van de Surinaamsche Bank te Amsterdam. Beide heeren kennen de West-Indische Koloniën uit eigen aanschouwing.

Na een nauwkeurige studie van de geschiedenis — beter: de lijdensgeschiedenis — van het munt- en bankwezen in Suriname en op Curaçao, is Mr. Fabius tot de conclusie gekomen, dat in Suriname een bank moest komen, die cultuurcrediet verleent en alle banksaken doet, behalve het circulatiebedrijf, waarvoor de Nederlandsche Bank moest zorgen. Curaçao is geen landbouwkolonie. Aan een cultuurbank bestaat daar geen behoefte. Curaçao sluite zich bij het moederland aan, als de beste oplossing.

Mr. Schoch is met deze oplossing — die nu trouwens voor Suriname uitgesloten is — niet eens. „De werkzaamheid van de Surinaamsche Bank — zoo schrijft hij — is zoo saamgegroeid met de koloniale maatschappij, dat de resultaten van haren arbeid in den loop der jaren vrij wel de „ups and downs" vertoonden van de meer of mindere koloniale welvaart"......

„Elk ingrijpen of elke proefneming met eene niet bepaald noodzakelijke nieuwigheid, zal verwarring stichten in plaats van verbetering te brengen in den sedert 50 jaren geconsolideerden toestand."

Voor Curaçao acht Mr. Schoch zeer wel mogelijk een particuliere bankinstelling, die naast de andere gewone bankwerkzaamheden, zich voornamelijk met den wisselhandel zal bezighouden tusschen Curaçao en de buitenwereld en geschikte agenten zal hebben aan te stellen in de naburige landen en op de omringende eilanden. Mr. Schoch sluit zich ten deze aan bij Mr. J. Westerman Holstein, die in het weekblad „*In- en Uitvoer*" van 12 September j. l. over deze aangelegenheid schreef.

Mr. Schoch eindigt zijne beschouwing aldus:

„Willen echter Regeering en Staten-Generaal en de Nederlandsche Bank het denkbeeld van Mr. Fabius als economische proefneming uitvoeren om in de kolonie Curaçao, die in den loop der tijden veel last heeft gehad van buitengewoon schommelende wisselkoersen, bankpapier van de Nederlandsche Bank als circulatiemiddel te gebruiken, als beproeving van een novum, zie ik daarin geen onheil, omdat in Curaçao inderdaad de toestand niet voldoende geregeld is.

Maar men late dan in elk geval Suriname, waar de toestanden gezond zijn, niet van dat medicament medegenieten, want het zou wel eens als vergif kunnen werken."

Aan de deskundigen uit te maken welke der beide heeren het aan het rechte eind heeft.

De mislukking van 't houten schip.

Vice-admiraal Bowles heeft de bekentenis uitgesproken dat 't plan der Amerikaansche Regeering houten schepen te bouwen als een mislukking te beschouwen is. Deze uitkomst stelt generaal Goethals in 't gelijk, tegenover 't plan van Denman, dat op den aanbouw van een duizendtal houten stoomschepen was gericht. De uitvoering is om verschillende redenen onmogelijk gebleken, zoo is 't materiaal voor de helft ervan zelfs niet bijeen te brengen. De moeite is meerendeels zonder nuttig effect gebleven. Amerika zou beter geholpen zijn als zij besteed was aan den bouw van stalen schepen. Voor zoover overeenkomsten bindend zijn, zal de constructie intusschen doorgaan, maar 1918 zal niet meer dan een 250-tal houten schepen leveren; en 't is te betwijfelen of deze voor 't vervoer over den oceaan bruikbaar zullen zijn. De aanmaak van stalen schepen vraagt nu alle geestkracht.